

8.7.2015

Dnro 5034/4/14

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamiehen sijainen Pasi Pölönen

Esittelijä: Tarkastaja Peter Fagerholm

HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄN MENETTELY HÄLYTYSTEHTÄVÄN VÄLITTÄMISESSÄ

1

KANTELU

Kantelija arvosteli 29.11.2014 oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä poliisipartion menettelyä hälytystehtävän hoitamisessa.

Kantelun mukaan yöllä 29.11.2014 soitettiin hätäkeskukseen, koska läheisellä parkkipaikalla oli nuorisoa kuuntelemassa kovaäänistä musiikkia. Kantelija arvosteli ensinnäkin sitä, että paikalle hälytetty poliisipartio ei pysähtynyt selvittämään asiaa, vaan ajoi paikan ohi. Toiseksi hän arvosteli sitä, ettei hätäkeskukselle ilmoitettuun rattijuopumusepäilyyn tehty mitään.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Poliisipartion menettely

Vanhemman konstaapelin mukaan he ajoivat hitaasti tapahtumapaikan ohitse. He eivät kuulleet tuolloin meteliä, vaikka heillä oli poliisiauton sivuikkuna auki. Hänen mukaansa he olisivat muussa tapauksessa puuttuneet tilanteeseen. Ilmoittajan toisesta hätäpuhelusta vanhemmalla konstaapelilla ei ollut tietoa.

Totean, että poliisilain mukaan poliisin tehtävät on hoidettava mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Säännös antaa poliisille jossain määrin harkintavaltaa. Poliisi valitsee tarkoituksenmukaisimman tavan tehtävän hoitamiseksi.

Käytettävissäni olevan tiedon valossa katson, ettei poliisipartio ole ylittänyt harkintavaltaansa tavalla, joka antaisi minulle aiheutta toimenpiteisiin.

3.2

Hätäkeskuspäivystäjän menettely

Hätäkeskuspäivystäjän menettelyn osalta on pyydetty selvitystä siitä, miksi toisessa hätäpuhelussa ilmoitettua tietoa auton kuljettajan ajokunnosta ei välitetty poliisille.

3.2.1

Lähtökohdat

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 12 §:n 1 momentin mukaan hätäkeskuslaitoksen päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävänä on muun muassa 1) vastaanottaa hätäilmoituksia; 2) arvioida hätäilmoituksen perusteella tehtävän kiireellisyys ja tilanteen

edellyttämät voimavarat; 3) välittää ilmoitus tai tehtävä käytettävissä olevien tietojen perusteella; 4) suorittaa siihen liittyvät muut välittömät toimenpiteet sekä antaa välitettyyn ilmoitukseen tai tehtävään liittyen tukipalveluja pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten tehtäviä hoitaville yksiköille tai hälytetyille tahoille sekä muulle viranomaisen ohjeessa mainitulle, kuten rajavartiolaitoksen yksikölle; 5) tehdä ratkaisu ilmoituksen tai tehtävän välittämättä jättämisestä, mikäli ilmoitus tai tehtävä ei edellytä hälyttämistä tai muuta välittämistä.

Säännös antaa hätäkeskuspäivystäjälle jossain määrin harkintavaltaa tehtävän välittämiseen.

3.2.2

Selvitykset

Hätäkeskuspäivystäjä on kertonut, ettei kyseisestä autosta tullut muita ilmoituksia. Auto oli hätäpuhelun aikana pysäköityneenä, eikä hätäkeskuspäivystäjän mukaan ollut tietoa auton liikkumisesta. Tästä syystä hän ei katsonut tarpeelliseksi välittää tiedon poliisille.

Turun hätäkeskus toteaa, että hätäkeskuspäivystäjä oli kirjannut toisen hätäpuhelun päällekkäisilmoitukseksi, mutta hän ei kirjannut muuttuneita tietoja tehtävänlapun *ilmoitukset-* kenttään. Hätäkeskus viittaa hätäkeskuslaitoksen operatiiviseen salityöskentelyohjeeseen, jonka mukaan mikäli hätäilmoituksessa saatu tieto poikkeaa alkuperäisen tehtävälomakkeen tiedoista tai se muutoin täytyy saattaa suorittavan yksikön tietoon, tiedon välittämistä täytyy huolehtia. Ohjeen mukaan poikkeavat ja olennaiset lisätiedot kirjataan suoraan alkuperäiseen tehtävälomakkeen *ilmoituksen tiedot* -kenttään.

Hätäkeskuslaitoksen mukaan hätäkeskuspäivystäjällä on oikeus olla lähettämättä partiota mm. silloin, kun tehtävä on muutoin hoidettavissa soittajan toimesta tai hätäkeskuspäivystäjän ohjeistuksella tai kun tapahtuma on ollut vähäinen, eikä tekijästä (ajankohdasta) ole tietoa tai hätäkeskuspäivystäjän harkinnan mukaan perustuen ilmoituksen kokonaisarviointiin tai ohjeisiin. Hätäkeskuslaitos viittaa lausunnossaan poliisin tehtävänkäsittelyohjeessa mainittuun tehtävälajiin 241; rattijuopumus ja kertoo seikkaperäisesti kyseisen tehtävälomakkeen riskiarvioinnista. Hätäkeskuslaitos muun muassa toteaa, että käsillä olevassa tilanteessa ilmoittaja epäili kuulemansa perusteella autossa kuljettajan paikalla istuneen henkilön mahdollisesti käyttäneen alkoholia. Varmaa tietoa alkoholin käytöstä ei Hätäkeskuslaitoksen mukaan ollut. Lisäksi auto oli ollut pysäköity. Hätäkeskuslaitoksen mukaan harkittaessa sitä, onko kyse poliisille välitettävästä tehtävästä, on annettava painoarvoa sille, millä todennäköisyydellä päihtynyt henkilö on lähdössä ajoon. Hätäkeskuslaitoksen mukaan ilmoitustiedoista tulisi käydä riittävällä tavalla ilmi, että ajoneuvolla ollaan aikeissa lähteä liikkeelle, jotta poliisin tehtävänkäsittelyohjeiden määrittämät tehtävänvälityskriteerit täytyisivät.

Hätäkeskuslaitos katsoo, että hätäkeskuspäivystäjä on tilanteessa toiminut harkintavaltansa rajoissa jättäessään välittämättä ilmoituksen eteenpäin poliisille.

3.2.3

Arviointi

Ensimmäisen hätäpuhelun osalta hätäkeskuspäivystäjän menettely ei anna aihetta toimenpiteisiin. Hän on vastaanottanut hätäilmoituksen ja välittänyt tehtävän poliisipartiolle, jolle vastuu tehtävän hoitamisesta tuolloin siirtyi.

Toisen hätäpuhelun osalta hätäkeskuspäivystäjän menettely antaa kuitenkin aihetta arvostelulle. Hätäkeskuspuhelutallenteen perusteella välitetty kuva jossain määrin välinpitämättömästä suhtautumisesta asialliseen ja asiallisesti uutta sisältäneeseen

ilmoitukseen. Hätäkeskuspäivystäjä ei myöskään kirjannut ilmoittajan antamia tietoja hätäkeskuksen tietojärjestelmään eikä välittänyt tiedon poliisille.

Asianmukainen toimintatapa hätäkeskuspäivystäjältä olisi mielestäni ollut se, että hän olisi kirjannut ilmoittajan antamat tiedot hätäkeskuksen tietojärjestelmään. Tältä osin viitataan Turun hätäkeskuksen lausuntoon sekä poliisin käsikirjaan hälytys- ja kenttätoiminnan tehtävien käsittelystä (Poliisihallituksen ohje POL-2014-10336, liite 1/2014). Käsikirjassa todetaan muun muassa, että ns. kaksoisilmoitusten perusteella tulee syöttää kaikki tarpeelliset tiedot siten, kuin kyseessä olisi normaali hätäilmoitus. Käsikirjan mukaan hätäkeskuspäivystäjä ei voi tietää puhelua vastaanottaessaan sitä, millä tiedoilla tai asiasisällöllä myöhemmin on tai voi olla merkitystä. Totean, että kyse on ollut selvästi muuttuneista tiedoista verrattuna ensimmäiseen hätäpuheluun, jolloin ilmoittaja kertoi vain häiritsevistä metelistä.

Toiseksi olisi mielestäni ollut perustellumpaa, että hätäkeskuspäivystäjä olisi välittänyt tiedon mahdollisesta päihtyneestä kuljettajasta poliisille. Tämä siitä huolimatta, ettei auton väitetty liikkuneen. Totean, että poliisin tehtäväkäsittelyohje antaa mahdollisuuden luokitella epäselvät ja epämääräiset rattijuopumusilmoitukset C-kiireellisyysluokkaan, mikä ohjeen mukaan tarkoittaa, että tehtävä annetaan poliisipartioille tarkkailuun. Katson, että tässä yksittäistapauksessa olisi ollut perusteltua, että poliisi, eikä hätäkeskuspäivystäjä, olisi tehnyt ratkaisun siitä, mihin ilmoitus mahdollisesti antaa aiheutta. Mikäli hätäkeskuspäivystäjä olisi välittänyt tehtävän tarkkailuun, poliisipartio tai poliisin kenttäjohto olisi voinut harkita, antaako ilmoitus aiheutta välittömiin esim. ennalta estäviin toimenpiteisiin. Lisäksi tiedolla olisi voinut olla merkitystä poliisin valvonnan kannalta, mikäli kyseinen auto olisi tullut poliisipartioita vastaan myöhemmin kyseisenä yönä. Katson lisäksi, viitaten poliisin tehtäväkäsittelyohjeeseen (s. 74) ja ilmoittajan kertomiin kuulohavaintoihin kyseisestä autosta, että olisi ollut perusteltua hätäkeskuspäivystäjän ohjeistaa ilmoittajaa soittamaan uudestaan hätäkeskukseen, mikäli auton havaitaan lähtevän liikkeelle.

En katso kuitenkaan hätäkeskuspäivystäjän menettelyn olleen sellainen, että se antaisi minulle aiheutta muihin toimenpiteisiin kuin että kiinnitän vastaisen varalle hänen huomiotaan edellä lausuttuun.

4

TOIMENPITEET

Kiinnitän vastaisen varalle hätäkeskuspäivystäjän huomiota kohdassa 3.2.3 esittämäni käsitykseen asianmukaisesta menettelytavasta rattijuopumusilmoituksen käsittelystä.

Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Muihin toimenpiteisiin kantelu ei anna aiheutta.